

VIER INZICHTEN & DRIE TIPS!

"Ronald Reagan (president Verenigde Staten 1981 – 1989) zou de zorgen over de torenhoge staatsschuld weggewuifd hebben met de woorden "die staatsschuld is groot genoeg om voor zichzelf zorgen". Stel dat onze minister van onderwijs met dezelfde nonchalance zou spreken over de hoge werkdruk onder docenten in het beroepsonderwijs, zou deze dan – net als de Amerikaanse staatsschuld – met factor 15 toenemen? Of zou relativeren ook het probleem kunnen verkleinen?"

Vier inzichten en drie tips van Joost Seijsener, <http://www.jbmw.nl>

DE WERKDRUK DE BAAS? - 4 INZICHTEN

INZICHT 1: WERKDRUK IS SOMS EEN SMOESJE

Als de docent zijn taak leuk en belangrijk vindt, hoor je hem niet klagen over werkdruk. In de vrije tijd wordt dan met gemak een volle werkweek extra gewerkt. Klachten over werkdruk gaan vaak over het management omdat zij met taken aankomen die docenten niet leuk en niet belangrijk vinden. Klagen over werkdruk is dan een effectieve methode om het management op afstand te houden, zelfs als van werkdruk geen sprake is.

INZICHT 2: WERKDRUK WORDT ALLEEN OP PAPIER OPGELOST

Bij aanvang van het studiejaar worden de les- en taakuren vaak in beton gegoten. Men vergeet dat een planning bedoeld is om de capaciteitsbehoefte in te schatten maar dat resultaten uit het verleden geen garantie geven voor de toekomst. Gaande het proces moet je kijken of de beschikbare capaciteit goed wordt ingezet. In het beroepsonderwijs overstijgt dit bij uitzondering de capaciteit van de individuele docent.

INZICHT 3: VERSCHIL IN VISIE LEIDT TOT WERKDRUK

Hier ligt de bron van veel leed op het gebied van werkdruk. De docent die vindt dat het eigen vak tekort wordt gedaan en een inspanning levert die niet in verhouding staat met de beschikbare of betaalde uren. Feit is dat de tijd die je besteedt aan de ene taak, niet kunt besteden aan een andere taak. Terwijl soms een inspanning voor taak A van groter belang kan zijn als je kijkt naar het grote geheel dan een inspanning voor taak B.

INZICHT 4: IS HET PERSOONLIJK OF DE ORGANISATIE?

Veel managementretoriek over werkdrukreductie klinkt sympathiek maar de vraag is of generieke maatregelen het werkdrukprobleem werkelijk oplossen.

De docenten die echt lijden onder werkdruk, bevinden zich vaak in een vicieuze cirkel: men heeft geen puf om de oorzaak te onderzoeken en daarmee blijft het lijden in stand.

Velen door mij waargenomen oorzaken op het persoonlijke vlak:

- onzekerheid leidt tot drang om het werk tot in perfectie uit te voeren,
- onvermogen om goed te plannen en organiseren,
- ontkenning van groepsdynamiek: soms loopt het gewoon een tijdje niet lekker met een groep studenten, dat hoort er af en toe bij.

Op het organisatorisch vlak spelen de volgende oorzaken vaak een rol:

- een negatieve cultuur verhindert experimenteren, kwetsbaar zijn, erkenning, veiligheid, en vertrouwen: de pijlers voor een cultuur waarin de docent "meester" kan worden.
- het management bespreekt de onderwijsvisie niet en benoemt geen verbeterpunten in het gedrag van docenten en vice versa.

DE WERKDruk DE BAAS! - 3 TIPS

TIP 1: REGISTREER JE TIJDSBESTEDING!

Registreer zonder enige censuur en alleen voor jezelf, waar je je werktijd aan besteedt. Verdeel eenvoudig alle gewerkte uren over de verschillende klussen. Rond af op kwartieren. Besteed per dag niet meer dan een paar minuten aan deze registratie. Zo ontdek je na enige tijd patronen en weet je waar jij werkelijk je tijd aan besteedt. Voorkom censuur en houd het voor jezelf.

TIP 2: PAK OORZAKEN AAN EN RELATIVEER

- Ken je de oorzaken, maar aanvaard je de consequenties niet? Er zijn docenten met zo'n overladen programma buiten schooltijd dat ze de school nodig hebben om uit te rusten, tja.
- Ben je te perfectionistisch? Bedenk dan dat doorgaans 80% van het resultaat met 20% van de inspanning wordt geleverd.
- Ben je regelmatig te laat? Toepassing van het motto "haast je als je tijd hebt, dan heb je tijd als je haast hebt" biedt mogelijk soelaas.

- Stop met zeggen dat al het werk niet kan, als je tegelijk blijft doen alsof het wel kan.
- Relativeer het belang van je eigen inspanning. Studenten leren soms meer van een achteloos gemaakte opmerking dan een zorgvuldig voorbereide activiteit.
- Relativeer ook het 'in beton gegoten' plaatje met taakuren. Een planning is gemaakt om af te wijken als het nodig is.

TIP 3: VERTAAL DE VISIE IN UREN!

Een gesprek over goed onderwijs wordt concreet als je de vertaling maakt naar inzet van uren. Waar wil je het accent op leggen, wat is meer aandacht waard? De openheid waarmee je dit kunt doen, ligt aan de mate waarin je vertrouwen en veiligheid ervaart.

WAT ZIJN JE ERVARINGEN?

nl.linkedin.com/in/joostseijsener

facebook.com/jbmw.organisatieadvies/

@joostseijsener

T: 06 - 5100 6062

I: www.jbmw.nl

E: joost@jbmw.nl